Ч. 131. Львів, середа дня 11. (24.) червця 1908. Річник XII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о $5^1/_2$ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. **пл. Домбровского (Хорунщини).** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—
Рекламациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Борба двох сьвітоглядів.

(Дальше).

А тепер запитаймо ся: чи цілий новочасний рух, цілий хід правд маючий своє остаточне жерело конечно в премудрости Божій, може стояти в опозициї до вічних плянів Божого Провидіня?

Чи може величані дари духа і незміримий наклад сил людских, про котрих уцтивість і любов до правди взагалі розумно не можна сумнівати ся, суть поза Богом?

Власне віра в особистого Бога і Єго найвисшу управу сьвіта — Вірую въ єдинаго Бога Отца вседержителя — котрий кермує долею віків і веде їх до всего найлучшого, заказує нам так думати.

Християнізм посеред преріжних напрямів житя домагає ся свого зовсім слушного права. Він голосить нині, так само як колись, що він є релїґією абсолютною, яка вистарчає для всїх віків і степенів культури і має право розказувати всім властям духа.

Але чи можна двом панам рівночасно служити? Чи християнізм і поступ взаїмно не виключають ся? Що так не є, то вже досить часто говорено невірним Томам і стверджено фактами. Великий ряд знаменитих мужів науки, штуки і практичного житя торжественно заявив, що вони суть і хочуть остатись в найтіснїйшім значіню людьми поступовими, але і глубоко в руючими християнами. Та з другої сторони ще частїйше і голоснїйше що раз то иншими способами вмовляє в него університетска катедра, печать, книжка зовсім щось противного, а саме новітнє житє видає ся єму на перший погляд незбитим доказом, що єго буйні ідеали не дадуть ся в жаден спосіб уняти в старі форми церковної віри. Новий дух повний надії на свою силу поступу і на свої сьвітлі результати — так думає невірний Тома — буде йти відважно на перед, а сьвітогляд християньский посуне ся в зад до офензиви, і хто знає, які він ще займе становища!

Так отже образований християнин наших часів стоїть межи двома огнями: як хоче звернути ся до нового сьвітогляду, то стає проти безнадійного хаосу, котрого науки зміняють ся від катедри до катедри, від голови до голови, а старе питанє Пилата вертає знов і стає перед душу: що то є правда? Але і в християньскім сьвітоглядї не може наш пересічний інтеліґент бути вільний від якогось неспокою. Вправді сказав єму Христос Бог, що небо і земля перейдуть, а не перейдуть єго слова, але після єго гадки, то є ще непевний ґрунт, стояти осторонь від поступу, і contra spem in spem, як каже Апостол, будувати своє житє на тій великій ідеї. Як вийти з сеї дїлеми.

Що те питанє в послїдних роках щораз більше є актуальним, то показує, що воно не є банальним а єго обговоренє відповідає конечним потребам широких кругів. Тим енерґічнїйше і всестороннїйше отже треба ним занятись. Бо від єї докладного зрозуміня залежить спокій душі у тисячів, а чим енерґічнїйше се зрозуміне ми будемо ширити, тим скорше розійдуть ся хмари пересудів і закидів підношених проти Церкви і християньство покаже ся не лиш релїґією минувшини, але також будучини і то в найкрасшім сьвітлї.

До осягненя сеї цїли є можливі дві дороги: історична і систематична. Першою дорогою пішов у своїх двох знаних дїлах Ehrhard і доказав, що жаден з головних чинників новітної культури не стоїть в противеньстві до католицкого християньства, що теперішне хвилеве напруженє є лише історичним феноменом і тому з історичним ходом поступу мусить впасти. Але тут властиво повстає головне питанє: Чи в будучині, в дальшім поступі науки не треба може бояти ся непримиримого противеньства, а знов як поконати теперішне мниме противеньство. До обговореня сего дуже важного питаня треба історичну методу доповнити систематичною і треба ясно представити внутрішне відношенє обох сьвітоглядів і їх житєвих сил: традициї і поступу. Із єства правди і людского пізнаваня, з самого понятя житя і церковного розвою наук побачимо, що тоті два сьвітогляди мусїли повстати з природи річи, що вони є і будуть собі позорними противеньствами, але противеньствами, котрі себе не виключають, але собі взаїмно помагають.

(Дальше буде).

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина.

Справу зміни реґуляміну держ. ради вважають всї роботящі живла вельми пильною і конечною, а президент дотичної комісиї др. Фукс, як ми перед кількома тижнями писали, домагав ся, щоби комісия рішучо забрала ся до полагоди сеї справи, инакше він зложить уряд голови комісиї. Добре обзнакомлена з парлям. справами христ. сусп. Korresp. Austria пише про сю справу ось що: Лїтна сесия держ. ради добігає до кінця, а піднята з такою рішучостю дром Фуксом справа якось не може стати дійсностю. Підчас пересправ піднесено нові сумнїви проти рівнобіжних засїдань, котрі би проломили засаду висловлену президиєю, а з другого боку менші сторонництва домагали ся за ухваленем реґуляміну певної винагороди, котру би лише тоді дано, колиб не часткову переведено реформу а цілий реґулямін змінено. Сею винагородою мала би бути стала плата послам (спавшальованє диєт). Але хоч часть послів радо приняла б сталу плату, то в пересправах настала застоя задля недостачі часу і нагленя з буджетом. Неперечно однак пізною осенью прийде черга на реґулямін і є надія, що зміна єго буде переведена.

В угорскім соймі ухвалено минулої середи закон про безплатну науку. Міністер Аппоні виголосив широку промову і вказував, що він продовжав лише полїтику таких мужів, як Етвеш, про котрих вільнодумство нема сумніву. Предлога усуває віроісповідну цїху з шкільництва, котра не відповідає (?) потребам держави, а надає більший вплив державі (Треба зазначити, що у віроісповідних школах всеж таки немадярскі мови мали троха свободи, а в державних всюди входить мадярщина. Ред. Русл.). Безплатна наука в народних школах є обовязком чести і суспільною задачею. Примус домадярскої мови був уже заведений иншими законами, а обовязком держави є дбати, щоби також в школах инших народностий наука відбувала ся в патриотичнім (значить мадярскім) дусї.

Заграниця.

Італїя споглядає ласим оком на Триполїс, котрий радаб зовсім загарбати. Італїянцї хотять будувати пристани в Триполїс і Бомба а крім того домагають ся від Туреччини дозволу на будову трох зелїзниць. Corriere d'Italia висловлює ся про се прихильно і пригадує цікаву річ, що перед кількома роками 500 арабских ватажків жалували ся на турецке пановане і взивали помочи Італїї. Вже узброєно відділ війска для овлади Триполїсом, але залишено сей заміт задля грізного тоді межинародного замотаня. Нині, на думку африканьских часописий можна спокійно загорнути Триполїс.

Про зїзд царя з італїйским королем пишуть з Петербурга до Magdeb. Ztg., що се має послїдувати в найблизшім часї.

До льондоньского Central News звіщають з Лїсбони, що полїция увязнила там много людий задля заговору на короля Мануїла. Багато заговорників увязнено, а атентат мав бути ви-

конаний 18. червця. Учасниками заговору є републиканці, котрі мали участь в убийстві короля і були тоді увязнені а опісля помилувані. Задля того відрочено всякі торжества, в котрих король мав брати участь. Відкрито також недалеко Лісбони фабрику бомб. Іспаньскі часописи подають вельми тривожні вісти про положенє в Портуґалії. Вправді для молодого короля устроюють заяви преданности, одначе сї заяви не виходять із серця. Припускають загально, що се критичне пересиленє може закінчити ся дуже страшно. Такої думки є всї знавці відносин в Портуґалії.

Володимир Антонович.

Доля Галицкої Руси під австрийским правлїхем.

(Дальше).

Крім сего саме питанє було не ясне. Бути може, що самі Русини не піймали, що то таке народність. Новий рух, який проявив ся в тім часї — відродженє народностий, ще не дійшов до Галицкої Руси. Під ту пору полудневі і західні провінциї в Росиї підчинено в значній мірі семуж напрямови, яким визначалась і австрийска полїтика: в Виленьскім окрузї заведено в закладах польский язик. І в Росиї і в Австриї думали під той час, що повинно бути тілько одно правоздатне населенє. Очивидно, росийске правительство мало безпосередну користь в тім, щоби підпомагати розвій руского язика, але мимо сего оно уступало ідеї в дусї часу. Загальною характеристикою початку 19. ст. є вельми цікавий, оживлений рух всїх ріднородних народностий в цїли, добити ся інтелектуального розвою. Почин під тим зглядом між славяньскими племенами дали Чехи, потім сею дорогою пішли Серби, опісля Галицка Русь, яка находилась під дуже великим гнетом. Прояви сего руху були всюди однакі: молода інтеліґенция лучила ся в лїтературні кружки, стараючись о се, щоби народний язик обійняв всї житєві прояви даної народности. Сей рух проявив ся в Галицкій Руси досить пізно. Перша гадка про се зродилась 1835 р. серед студентів львівского богословского виділу. Подвижниками сего руху були студенти: Маркіян Шашкевич, Николай Устиянович і Яків Головацкий. Сей кружок протягом 2—3 років замінив ся в невеличкий кружок з 20 людий; крім студентів належали до него деякі місцеві сьвященики, що вийшли з сего виділу і наслїдком сего більше або менше визначили ся лїтературними творами. Всї они дбали про відродженє місцевої народної лїтератури і народности. Але в тім наткнули ся они на чималі перепони через отупінє суспільности, так що у перве обнародовлено єствованє кружка в два роки після єго заснованя, коли Шашкевич і Устиянович, принявши сьвященичe званє, відважились з церковної проповідниці виступити з проповідию в місцевім селяньскім нарічу, чим викликали чималий скандал. Першою лїтературною пробою було виданє альбома або альманаха п. з. »Русалка Днїстровая« о 135 стор. Виданє сеї книжки коштовало кружок нечуваних старань. Львівска цензура много в тім альбомі випустила. Оден із членів того кружка мусїв в цїли виданя сеї книжки їздити аж до Пешту, де мало знали славяньский язик, но і пештеньска цензура зажадала зміни заголовка, а іменно на »Ruthenische Volkslieder«. В дійсности $^3/_4$ цїлої книжки становила народна словесність, прочу $^1/_4$ становили деякі критичні статї, оден акт з 15 ст. яко доказ, що руского язика уживано офіцияльно. Ся книжка мала значінє публїцистичне; в передмові, хоч і здержано, була вказана цїль і напрям кружка.

Відродженє народности в Галичинї і дальша судьба сего руху.

Поява збірника »Русалка Днїстровая« була фактом повороту громадяньского житя в Галичинї; в нїм бачимо також характер людий, що складали сей збірник. От що кажуть видавцї сего збірника в своїм передслівю до сеї книжки: Нашому народови і словесности на довго ся здрімало; но, наконець, суджено вже і нам пробудитись, коли другі вже проснули ся в соняшнім блеску; однакож, мимо довгого сну, наш язик чистий, як дївоча слеза. Ся книжка написана місцевим галицким язиком — одним із діялектів полуднево-руского язика. На вступі сего збірника уміщені народні піснї, відтак т. зв. »складаня« Шашкевича, Головацкого. Опісля слїдують переклади сербских народних пісень і виїмки з Короледворскої рукописи, дальше „старина“ — документ в палеоґрафічній копії, поміщений в цїли указаня на місцевий елемент в минувшинї і декілька історичних українських дум, перепечатаних з вийшовших що йно тоді збірників Максимовича, Цертелева; відтак коротенькі бібліоґрафії — переважно письменьство Києво-Могиляньскої школи. Сей збірник, хоч і тихенько, а все таки викликав зацікавленє в краю, який уважали негідним. Завдяки єму Галичина оживила ся. Почали появлятись лїтературні огляди і наслїдуваня, то щось в роді збірників, то знов яко дуже гарні твори, н. пр. збірник Шашкевича. Були проби зобразати етноґрафічні і лїнґвістичні особливости краю, описувано весїльні звичаї, виходили в сьвіт граматики місцевого язика. Ті проби могли лиш дуже помалу осягнути властиву цїль. Одначе полїтичні обставини в тих часах пішли неначе на зустріч Галицким Русинам і значно помогли відродженю.

(Дальше буде).

Анатоль Вахнянин.

Листи до Панталеймона Куліша

пис. в р. 1869.

Подав

Кирило Студинський.

X.

Зі Львова 8-го Лютого 1869.

Високоповажаний Добродію!

Вашъ VII и VIII-ий листъ відобравъ я нині и заразъ одвічаю на все.

1. Четвертий мій листъ до Васъ, писаний 21 Січня я піславъ у Венецию, куди и III ті (29-го Січня) пішовъ. У єму сповіщавъ я, що писатиму до Кошового зглядомъ ґазети; 2) що обходитимемъ роковини Тараса 9-го лат. Марця, та щобъ Ви, Добродію, були ласкаві освятити той декляматорсько-музичний вечеръ відъ себе стишкомъ, котрий би роздали ми гостямъ нашимъ; 3) що писавъ я до Федьковича и питавъ въ єго, чи би вінъ не хотівъ зъ Вами переписуватись, щобъ ободривъ ся духомъ; и 4) що Микита за Вашъ листъ зъ 17 Січня нічо знати не буде.

2. Богдана Хмельницького сподіюсь изъ кождимъ днемъ зъ Варшави, а тоді и переложимо єго на німецьку мову.

3. Ви згодились, Добродію, на мій проєктъ що до школи дївочої — а коли запомога на її буде то я роспочну діло; — Роспочавши, звіщу Вамъ за усе зъ доконалимъ описаннємъ тихъ людей, котрихъ поставимо яко комітетовихъ. Чи довга функция симъ людямъ буде? Я думаю що такъ довго, доки вони діло не довершать. Коли буде жінка и пансионъ, тоді вебереть ся съ поміжъ нихъ одинъ, двохъ и сі будуть лишень доглядали, щобъ у пансіоні діялось такъ якъ треба, щобъ дївчата просьвіщались на свому ріднёму полі.

4. Ви, Добродію кажете, щобъ пішлисьте за кацапською правописю, наколибъ вони изъ свого гурту вистачали щось путнёго — такъ я Вамъ скажу до сёго епізодъ такий, що на сихъ дняхъ бувъ Ант. Петрушевичъ, крилошанинъ Юрський, передъ галицькимъ світомъ учений чоловікъ, а въ моіхъ очахъ „библиотафъ“, до друкара Ставропигийського, и своєю повагою хотівъ єго на те наклонити, щобъ сей не печатавъ у Ставропигийській друкарні Правду а именно Сьвяте Письмо. Передъ друкаремъ наплівъ вінъ, що Єзуитъ відай „Бровнъ“ звістивъ за видаваннє письма св. до Нунциятури Віденьскої, що Нунций за для сего обізвавъ ся до Литвиновича Митрополита, и що сей приславъ єго сюди за-для тої справи. — Друкаръ одвітивъ єму на таке curiosum, що вінъ зложивъ зъ редакциєю Правди контрактъ, и що не може перестати друкувати Правди, хибай що схоче хто заплатити ту цїлу кару, котру би въ суді визначено за зломаннє контракту. На таке dictum acerbum, не одвітивъ Петрушевичъ нічого и пішовъ собі здаєть ся вольнимъ ходомъ до Юра. Не зондовавъ я ще до сіхъ поръ (бо не було ще часу зъ людми бачитись), відъ кого така махінация проти св. Письма иде. Мині здаєть ся, що Редакция Слова вразъ съ тимъ Петрушевичемъ її на свою руку роспочала, и що вони по тимъ dictum уже вспокоять ся. Наколи бъ не вспокоїлись а митрополитъ, підбурений іми схотівъ на Ставропігию кинути анатему, тобъ нічого більшъ не сталось, якъ щобъ вийшла гарна историйка, котру поруша ли би ми и у Галичині добре и у німецькій прессі. — Розумієть си що и нашій публіці отворилибъ ся черезъ те трохи очи, а наші сконсолідувалибъ ся краще, якъ досі суть сконсолідовані. Се все вода на нашъ млинъ, ми ростемо черезъ те у повазі передъ світомъ.

(Дальше буде).

Новинки.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Вартоломея; римо кат.: Івана Хрест. — В четвер: руско-кат.: Онуфрия Вел. Прп.; римо-кат.: Проспера Еп.

— **Ексц. Митрополит ґр. Шептицкий** візитував в останних тижнях деякі парохії в деканатах янівскім, щирецкім і журавеньскім, а онодї переїхав в деканат стрийский, був в селї Добрянах, вчера мав посьвятити церков в Конюхові, а нинї мав загостити до Стрия. В днях 24—25. с. м. має Впреосьв. Владика вернути до Львова хочби лиш на короткий час.

— **Унїверситетский страйк** закінчив ся вчера в Інсбруці, Віднї, Берлїнї, а за сим приміром підуть також страйкуючі студенти инших унїверситетів.

— **Лист з бразилїйскої Парани.** П. Александер Шаравара, учитель з Жанґади, пише: У нас в Жанґадї є „Читальня імени Тараса Шевченка“ від р. 1906. При читальнї маємо і школу, в якій учу по руски і бразилїйски. За сю науку беру лиш по 1 мільрайсови на місяць від одного школяра. А маю їх лиш 20. Правда, що богато є дїтий в вашій кольонії, що вже спосібні до школи, але їх родичі не хотять посилати, та кажуть: »они і так будуть жити!« Не знають ті родичі, що ниньки без науки трудно жити, хотьби і зарібникови, а не то господареви. Таже як страшно дає ся нам всїм Русинам і в Америцї і в Европі в знаки брак просьвіти — тим більше, що скрізь чигають страшні вороги-чужинцї на на-

шу землю, на наше добро. Великий недостаток нам книжок, коби ми так могли дістати: Руску граматику, руску ґеоґрафію, руску біблію цілу, хоть по пів тузина руских читанок, і букварів і руских карт ґеоґрафічних шкільних, як Европи, Америки, Австриї, Бразилії, Руси-України. Другі держави — от як німецка та італійска присилають до шкіл німецких чи італійских в Бразилії всї шкільні книжки і карти ґеоґрафічні і природописні даром, а ми горожани австрийскі полишені на Божу волю і нїхто за нас не дбає і не помагає нам, щоби ми в просьвіті а через то і в добробуті поступали а через то здібними стали, самі собою управляти. Прошу також о присилку »Основи«. — Дуже нам гірко, що не маємо о. духовного. І церков є і всї прибори в церкві, а ми лїтами не чуємо руского богослуженя. Не заспіває нам наш рідний сьвященик так милу пісню: „Христос воскрес!“ Ба, що більше, від кільканайцяти лїт, від коли Русини тут осїли, — вмирають без сповіди і без св. причастия, бо нема кому висповідати анї запричащати. Чиж нарід наш не платить в Австриї від більше як 130 лїт тяжкий податок крови і майна і чи Австрия не може дати гроші на дорогий перевіз для наших сьвящеників із Галичини до наших кольоній в Бразилії. Ми більше нїчого не жадаємо. Бо ми сьвящеників своїх самі тут в Бразилії удержимо. Коли змилосердять ся над нами наші рідні консисториї, до котрих від кільканайцяти лїт витягаємо благаючо наші руки — а все на дармо. Боже! Чи вислухаєш Ти наші многолїтні молитви і чи зішлеш нам наших рідних руских сьвящеників, котрі би нас розуміли і котрих би ми розуміли. Дай то Боже!

— **Поворот земляка.** З Відня доносять, що повернув там з Франциї др. Василь Шміґельский, колишній член »Січи«, який перед 20 лїтами виїхав до Франциї, брав участь в альжирскій кампанії, потім оженив ся, лїкарював в Турувр коло Парижа, мав там аптику і був навіть мером міста. Др. Шміґельский є родом зі Снятина, де єго батько є заступником бурмистра і маєтним господарем. Повернувшого земляка привитав у Відни дуже щиро „Кружок земляків“ нарочними сходинами, на яких голова „Кружка“ ґен.-авдитор Павлюх виголосив до него привітну промову по французски з огляду на дружину д-ра Шміґельского, родовиту Французку.

— **Судова розправа** проти Мирослава Січиньского є назначена на день 30. с. м. се є на вторник. Вступ на розправу є за білетами, які вже розібрано. Єсли би до того часу не покінчила ся розправа проти ватаги Васїньского, то на день сю розправу перервуть. До оборони Січиньского зголосило ся пять адвокатів, а се: др. Кость Левицкий, др. Теофіль Окуневский, др. Сидір Голубович, др. Володимир Старосольский і др. Волод. Загайкевич. Вчера були др. К. Левицкий і др. Окуневский на нарадї у обжалованого Січиньского.

— **Общество ім. М. Качковского** — як доносять з Відня — одержало державної субвенциї 40.000 К. Подаємо сю вістку без коментарів.

— **Деканом фільософічного факультету** на львівскім університетї вибрано професора клясичної фільольоґії д-ра Вітковского.

— **Всеславяньский зїзд студентів.** З Праги доносять: На зїзд славяньских студентів, який дня 24. с. м. розпочинає свої наради, прибуло вже вчера 14 відпоручників з Петербурга, 32 з Москви, 43 з Черновець, а 18 з Софії. Члена думи і професора петербурского університету, Карєєва, перебуваючого на лїченю в Карльсбаді, запрошено на почетного президента зїзду. Нарадам проводити буде звізний славіст проф. Черни. Проф. Карєєв вислав до зїзду письмо, в якім взиває студентів, аби понехали братоубийчі борби поміж поодинокими славяньскими народами. — Телеґрама з Праги додає, що зїзд має приняти резолюцию що до роздїлу Церкви від держави і відлученя богословских виділів з університетів!

— **По американьски.** До господаря Івана Деревляного в Поповичах коло Перемишля зголосила ся онодї якась жінка, а представивши себе за жінку єго власного сина, котрий — як она розказувала — вернув з Америки та задержав ся в Кракові, зажадала від »тестя« гроший на викуплене річий з двірця. Син буцїм то у великім клопотї, бо згубив 4.000 К. Деревл. ний дав Американцї 120 К і вислав єї з двома фірами по „американьскі“ річи до Перемишля. Але тут зручна обманиця пропала без слїду з очий парубка, що виїхав з нею. Хитрої Американки не найшли й доси.

— **Епільоґ ювілейного походу.** Із Сплїту доносять: Учасників ювілейного походу з полудневo-славяньских країв принято по повороті дуже неприхильно. В Сплїтї (Дальмация) привитано повертаючих з Відня Хорватів свистом і криком. Учасники походу витягнули шаблї і поранили в бійцї кілька осіб.

— **Горівка з трупячою головою.** Як звісно, горівка в Росиї є монополем подібно як у нас тютюн. Длятого на кождій фляшцї »казьонної“ горівки є герб державний російский двоголовий орел з св. Юром на серединї. Против сого виступили недавно деякі члени думи а на внесенє посла Челишева ухвалено предложити мінїстерству скарбу, щоби оно усунуло герб державний а замісць него поставило трупячу голову з уставленими під нею на перехрест кістками. Знаки ті ставлять в цїлім сьвітї на фляшках, в котрих містить ся отруя. Крім того предложив Челишев, щоби для незнаючих, як шкідливо дїлає алькоголїзм, наліплювано на фляшках карточки з остереженєм. Оден з послів предложив таке остереженє: »Чоловіче! Хоч ти купив горівку, то знай, що то отруя, котра тебе нищить. Стережи ся, доки ще не запізно! Другої фляшки не купуй вже нїколи! *Мінїстерство скарбу*“. — Чи мінїстерство послухає тої ради, то инше дїло. Атже в инших державах хоч би й в нашій веде ся явна борба против алькоголїзму і кажуть навіть шкіл уживати до тої борби а мимо того за фабрикацию надають не лиш похвальні грамоти і бронзові але й срібні та золоті медалї.

— **Нові воєнні винаходи.** Шведский полковник Унґе в Штокгольмі винайшов нове оружє — воздушну торпеду, яка може кинути масу вибухових материялів в довільне місце. Інжінєр Апутод з Діон у Франциї построїв електричну мітрайлєзу, яка електричною силою, без ужитя стрільного пороху або иншого вибухового материялу викидає 1.200 куль на мінуту. Сей останний винахід, на погляд п. Апутода, викличе переворот в цїлій фабрикациї воєнного оружя.

— **Смерть від грому.** В селї Туря мала коло Долини вдарив грім дня 19. с. м. в дім тамошного війта і запалив єго. В хатї була тодї лише мала донечка господаря. Грім убив єї на місци. Хата згоріла до тла.

— **Грізний випадок.** З Черновець доносять: Директор тутешного шпиталя др. Франц Люхс, переводячи в інститутї споживних середників бактериольоґічні дослїди, збив склянну посудину, в якій годовано бацилї носатизни. Ті бацилї розширили ся по цїлім інститутї, наслїдком чого занедужало багато осіб, занятих в тім інститутї. Асистент др. Альойзий Арност і канцелїст Льонгин Ліпецкий вже померли. Ляборант Марко є тяжко хорий і боре ся зі смертию. Стан здоровля проф. Люхса поліпшив ся о стілько, що він міг вчера сам написати на себе карне донесенє.

Оповістки.

— **Репертуар львівского руского театру в Вижници.** (Саля в огородї п. Фріста).

В четвер дня 25. с. м. „Надія“, рибацка драма в 4 діях Германа Гаєрманса.

В суботу дня 27. с. м. „Продана наречена“, комічна спера в 3 діях Ф. Сметани.

В недїлю дня 28. с. м. „Маруся Богуславка“, побутово-історична драма зі співами і танцями в 4 діях з прольоґом М. Старицкого.

Білети продає в Вижницї і Кутах торговля п. Москви. — Початок точно о год. 8. вечером.

— **З львівского „Сокола“.** Продовженє загальних зборів тов-а ґімнаст. „Сокіл“ у Львові відбуде ся в понедїлок дня 29. червця с. р. у власній салї ґімнаст. при ул. Рускій ч. 20 о 6 год. вечером з отсим дневним порядком: 1) Вибір голови. 2) Вибір: 4 членів старшини на 3 лїта, 3 членів на 2 лїта, 2 на 1 рік, 4 заступників членів старшини на 1 рік, 3 настоятелїв вправ на 1 рік і 3 членів контрольної комісиї на 1 рік. За старшину: *Ів. Боберский* містоголова, *Т. Купчиньский* справник.

— **Театр львівского „Сокола“** виставить в суботу 27. с. м. у власній салї при ул. Рускій 20. на дохід хорого письменника драму з сїльского житя в 5 діях д-ра Івана Франка: „Украдене щастє“. В антрактах грати ме орхестра. Цїни місць: перворядне 1 К 90 с, другорядне 1 К 50 с, треторядне 1 К, місце до стояня 50 с. Початок о $7^1/_2$ год. вечер. Білети можна набути скорше в „Сокільскім Базарі“.

— **Прогулька на гору Кукуль.** »Туристичний кружок« в Станиславові уряджує в недїлю для 28. с. м. прогульку на гору Кукуль (1542 м.). Відїзд зі Станиславова до Ворохти о 5·50 рано (зі Львова о 10·38 в суботу в ночи). Дорога з Ворохти через вершок Кічеру на Кукуль триває 4 години, а з поворотом 3 години. Поворот до Станиславова о 10·50 того самого дня, а до Львова в понедїлок досьвіта. Зголошеня участи приймає до пятницї радник суду п. Ст. Стеблецкий, голова „Тур. Кружка“ в Станиславові. Хто хоче їхати конем, мусить се зазначити при зголошеню участи в прогульцї. Поворотна карта їзди зі Станиславова до Ворохти коштує 2·80 К.

— **З Брідщини.** Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Бродах на місце Мих. Нестеровича відбуде ся дня 29. липця.

— **Ґенеральним інспектором армії** став іменований ґен. Фідлєр, бувший комендант львівского корпуса.

— **Почтову складницю** отвирає дирекция почт з днем 1. липця в Небещанах коло Сянока.

— **Виділ тов-а „Руска Академічна Поміч“ у Львові** складає щиру подяку Вповажаному д. Брониславови Сєндзїмирови, квесторови львівского університету, за ревні заходи коло збираня добровільних датків для тов-а при вписах. Зібрана квота виносить 522 К 62 с. — За виділ: *Василь Скрипчук* голова. *Волод. Зубрицкий* касиєр.

— **Вступний іспит** до І. кляси ґімн. в головнім заведеню і на філії ц. к. акад. ґімн. у Львові відбуде ся дня 4. липця с. р. Вимоги при тім іспитї є слїдуючі: а) з науки релїґії: відомости, які може собі присвоїти ученик в перших чотирох лїтах обовязкової шкільної науки в 4-клясових народних школах, б) з викладового язика: Плавне читанє, поясненє річеве прочитаного з поданєм мисли, оповіданє змісту ширшими уступами; знанє частий мови, відміна імен і дієслова; знанє реченя простого, розширевого і розбір складових єго частий що до згоди підмету з присудком і складнї відмінків; поправне написанє диктату з круга понять відомих ученикови і письменна аналїза одного поєдинчого реченя з диктату. Ученики мають означити части мови і їх форми, а також части реченя, в) з німецкого язика: плавне і зрозуміле читанє; відміна родівника, іменників, прикметників та заіменників (особових, присвоюючих, вказуючих і відносних); відміна дієслів помічних і слабих у всїх формах родів дїяльного і страдального; відтак відміна найзвичайнїйших сильних дієслів, засіб слів відповідних понятям ученика; правильне писанє легкого диктату, котрого зміст подасть ся ученикам в мові викладовій перед подиктованєм, ґ) з рахунків: писанє чисел до міліона включно; вправність в чотирох головних дїланях рахункових цїлими числами: певність в табличцї множеня і знанє важнїйших метричних мір. Хто не здасть іспиту вступного в однїй ґімназиї, має на той рік запертий вступ до кождої иншої середної школи.

Поезия в прозї.

1.

Моя душа болить.

Як стогне вітер! А заверуха скаче в танку казковім. Вся ніч отся, холодна ніч, страшна, як смерть!

І кров холоне. Мороз все кригою моє проймає тїло. Я хочу так тепла, вогню і рідних втїшних слів... та ніч, і заверюха, й снїг моїх благань не вчує, нї! І страшно, брате мій, менї! Твої я очі, страднику мій, бачу, трої проклони чую я виразно, твоїх дїтей, жінок, сестер, братів, батьків — я чую дужий стогін... »О-о-о...« Від його кров холодна стала, а він гуде, лунає криком серед ночі і веть ся з снїгом разом, сей дужий стогін твій, народе мій...

І слухати не сила... Яб вуха затулив, але задубли пальцї, не можу затулить. „О-о-о...“ „О-о-о...“ Я чую, чую, брате мій! Я чую, мій народе!

Чи може то так вітер скиглить — плаче? Чи може, брате мій, не ти се стогнеш? Нї, твої я бачу очі, твої уста страшні, а слів не чую і тільки стогін, стогін, стогін...

Ридає вітер, плаче ніч і плаче все. В моїй души холоне і так болить, болить! Я мерзну, дубну. От-от холодна смерть мене обійме... От-от уже... Тепла і сонця хочу я!

Болить моя душа, мій страднику, народе, брате мій.

Я плачу...

І ти?! В твоїх очах я сльози бачу?

2.

Моя душа смієть ся.

...Минула ніч і зникли ті страшні примари. Зирнуло сонце з неба. Горить проміннями чистий снїг. Не чути танку смерти. І кров моя нагрілась. Теплїйше стало. Всьвіхаєть ся, як день отсей, житя і разом з ним моя сьміє ть ся вже душа. Як гарно навкруги!

Народе, брате мій, а ти? Миж подолали ніч? Дивись, який став снїг хороший; яке повітря стало чисте. Я бачу — ти не стогнеш, нї! Ти сьміливо і певно йдеш на працю, сьмієш ся над житєм? Ти не боїш ся ночі, брате мій?

Так. Вона минула — ніч страшна. Настав погожий ранок і буде довгий — довгий день. Він дасть нам силу і ми зустрінем знову ніч, та не жахнемось — нї!

Нехай ідуть вони, холодні ночі, нехай заводить буря танок смерти і похоронний спів — ми будем жить і засьміємо ся їй в вічі: ми доживем до теплих днїв!

Брате мій, на очах в тебе бачу сьміх веселий!

І сам сьміюсь!

(„Рада“). *Л. Пахаревский.*

Телеґрами

з дня 23. червця.

Броди. Замкнені з причини шкарлятини народні школи на 14 днїв замкнено аж до кінця шк. року, се є до 4. липця.

Сянок. Ученика VIII. кл. ґімн. Козму Пелехатого, який при роздачі сьвідоцтв ударив свого проф. Ґольчевского в лице з мести за переслїдуванє, засудив трибунал на 10 днїв арешту з обміною на 50 К гривни. Прокуратор вніс відклик.

Букарешт. Мінїстерство скарбу видало заборону вивозу паші.

Париж. Рознесено чутку про убийство марокканьского султана Абдуля Азіса. Чутку ту уважають однак за неправдиву.

Петербург. Директор консерваториї, звістий композитор Римский-Корсаков помер ненадійно.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрация і каварня — ріг ул. Сикстуской і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 22. с. м.: Єлена Брияк, Кишинев; о. Ілярий Герасимович, Скалат; Іван Малиновский, Жуків; др. Вільгельм Найман, Підгайцї; Саламон Шатра, Підгайцї; о. Яків Сїнгалевич, Романів; Николай Захарясевич, Радимно; о. Корнилій Воєвідка, Серники середні; о. Василь Томович, Мозолівка; о. Теофіль Білинкевич, Раковець; Тимош Теодорович, Чемеринцї; Юлїян Ситник, Віденъ.

Учительки домашної до двох дївчат і одного хлопця на цїлий рік потребує о. Іван Пастернак, парох в Вацовичах, п. Дрогобич.

Знаменитий фільольоґ і математик, студент І. р. пр. глядає лекциї. Ласкаві зголошеня під „Diligens“ в адм. „Руслана“. (4—4)

РУСИНИ! Жадайте у всїх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперцїв з першої галицко-руской фабрики Евгена Білїньского в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педаґоґічного, а 5% на сироти і вдови по сьвящениках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

Львівске бюро адресове

ул. Льва Сапіги ч. 61.

Видавець »Показчика адресового« у Львові п. Рудольф Шніґель, отворив з днем 1. червця »Львівске бюро адресове« урядово затверджене, котре має на цїли достарчити інтересантам замісцевим адреси осіб приватних, а також фірм львівских за оплатою 30 сот. за адрес місцевий — а 1 К за адрес позамісцевий. Належитість можна також прислати в марках. Адреси провірює сейчас умисна особа і відсилає відворотною почтою. Перша та приватна такого рода інституция є уряджена на взір заграничних.

Печатки металеві і кавчукові

для урядів парохіяльних, громадских, читалень, „Соколів“, „Січей“, зарядів шкіл ітд.

виконує як найлїпше, чого доказом численні признаня

Д. Вайс

артистична робітня ритівнича у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 29. (Пасаж Оранжа).

(3—?)

до

Америки

і Канади

ЛІНІЯ КУНАРД

найскорше.

Пояснень удїляє безплатно Лінія Кунард у Львові ул. Городецка 99.

Контора виміни

ц. к. уприв. галицкого акцийного

БАНКУ

Гіпотечного

поручає

яко добру і певну льокацию

4% листи гіпотечні
4½% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи Товариства кредитового земского
4½% листи Банку краєвого
4% листи Банку краєвого
5% облїґациї комунальні Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облїґациї пропінацийні і всїлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім.

Працюйте і шанїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Днїстер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, удїляє позички на скрипти за інтабуляциєю на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 лїт (при 30 ратах піврічних виносить рата амортизацийна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векслї приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в »Днїстрі«.

З зисків удїлив „Днїстер“ на публичні добродїйні цїли квоту 45.835 корон.

Вкладки	2,795.183 К.
Позички удїлені	3,410.684 К.
Удїли членьскі	234.398 К.
Цїнні папери	130.452 К.
Фонд резервовий і инші	43.842 К.
Льокациї	182.206 К.

Канцеляриї Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8·55**	**1·30**	5·45	9·50
Кракова	7·25	9·50	—	**8·40**	**2·30**
Ряшева	—	—	1·10	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·15**	5·40	10 30
Черновець	8·07	—	**2·05**	5·57	9·30
Черновець	—	—	—	—	**12 20**
Станиславова	5·40	—	—	—	—
Коломиї,	—	10.20	—	—	—
Стрия	7·29	11·43	3·50	—	11·00
Пустомит	7·29	11·43	3·50	—	11·00
Самбора	8 00	10·30	2·00	—	9·10
Любіня	8·00	10·30	2·00	9·10	—
Рави рускої	7·10	12·40	4·50	—	—
Янова	8·26	1·15	5·00	9·25	10·10†
Брухович	7·10	—	12·40	4·50	8·20
Брухович	8·15	—	—	—	—
Зимної води	5·50	7·25	1·10	5·45	9·50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·50	**8·25**	**2·45**	**7·00**	11.15
Кракова	—	8.40	6·12	7·35	**12·45**
Ряшева	—	—	3·30	—	—
Підволочиск	6·20	10·40	**2·16**	7·45	11.10
Черновець	6·10	9·35	**2·23**	—	10·38
Черновець	—	—	—	—	**2·50**
Станиславова	—	—	—	2·40	—
Коломиї	—	—	—	6·03	—
Стрия	7·30	—	2·25	6 42	11·25
Пустомит	7·30	—	2·25	6·42	11·25
Самбора	6·00	9 05	4·00	—	10·45
Любіня	6·00	9·05	—	4·00	10·45
Рави рускої	6·14	11·05	—	7·10	11·35†
Янова	6·58	9·15	1·35†	3·35	6·30
Брухович	7.21	11·05	—	—	—
Брухович	6·14	—	3·35	7·10	11·35†
Зимної води	3·50	8·40	3·30	7·35	11·15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в недїлї означені †.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук. З друкарнї В. А. Шийковского.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL